

SANO

UITNODIGING

WETENSCHAPSDAG 2018

METHODEN VAN ONDERZOEK IN DE OUDERENZORG

Welke onderzoeksmethoden zet jij in om de ouderenzorg te verbeteren?

8 november 2018 UMCG Groningen

SANO

WETENSCHAPSDAG 2018

Dit jaar organiseert het UNO-UMCG de SANO Wetenschapsdag.

Thema: methoden van onderzoek in de ouderenzorg. Meld je snel aan!

Wanneer?

Donderdag 8 november 2018 van 9.30 – 16.00 uur, inclusief lunch en drankje na afloop.

Waar?

UMCG, Groningen

Waarover?

Wetenschappelijke onderzoeksbenaderingen en -methoden.

Voor wie?

- Onderzoekers, zorgprofessionals, managers en beleidsmedewerkers die werken aan het ontwikkelen, delen en (helpen) toepassen in de praktijk van (nieuwe) wetenschappelijke kennis.
- De organisatie waar je werkt is lid van een van de netwerken van SANO of daar direct bij betrokken.

Waarom?

- Nieuwe en verdiepende kennis verwerven en uitwisselen van ideeën over onderzoeksmethodieken
- Stimuleren van onderlinge (nieuwe) samenwerking in wetenschappelijke projecten.

Wat kost het?

Aan uw deelname aan de SANO Wetenschapsdag zijn geen kosten verbonden.

Programma

09.30 – 10.00 uur	Ontvangst en registratie
10.00 – 10.25 uur	Onderzoek en dementie? Vragen veroorzaakt stress! <i>Opening door Theatergroep Ervarea</i>
10.25 – 10.30 uur	Inleiding SANO Wetenschapsdag 2018 <i>Dagvoorzitter dr. Dika Luijendijk, senior onderzoeker UNO-UMCG.</i>
10.30 – 11.00 uur	Nieuwe onderzoeksmethoden in de ouderenzorg <i>Prof. dr. Sytse Zuidema, hoogleraar ouderengeneeskunde en dementie UMCG, voorzitter UNO-UMCG</i> Gerandomiseerd klinisch onderzoek is in de wetenschap de gouden standaard, maar dit type onderzoek is niet goed bruikbaar voor het verpleeghuis. Zuidema laat diverse, meer praktijkgerichte onderzoekstechnieken de revue passeren.
11.00 – 11.30 uur	Onderzoek naar de leefwereld van ouderen <i>Prof. dr. Katrien Luijckx, bijzonder hoogleraar ouderenzorg, coördinator TRANZO</i> Luijckx vertelt over onderzoek naar de leefwereld van ouderen: welke methodes zijn er beschikbaar om wensen van ouderen boven tafel te krijgen, om optimale zorg te kunnen bieden?
11.30 – 12.00 uur	Programma Langdurige Zorg en Ondersteuning <i>Vicky de Boer MSc & Désirée te Marvelde MSc, beiden programmasecretaris Langdurige Zorg en Ondersteuning bij ZonMw</i> Maatschappelijke ontwikkelingen en een toenemende complexiteit van zorgvragen in de langdurige zorg en ondersteuning vragen om een duurzame kennisontwikkeling vanuit de praktijk en meer integrale samenwerking. Cliënten, professionals, netwerken integrale zorg en ondersteuning, kennisinfrastructuur én praktijkgericht onderzoek zijn de kernelementen van het Programma Langdurige Zorg en Ondersteuning (2018-2021). De sprekers geven een toelichting op dit programma.
12.00 – 13.00 uur	Lunch
13.15 – 14.15 uur	Eerste ronde korte sessies*
14.15 – 14.30 uur	Pauze
14.30 – 15.30 uur	Tweede ronde korte sessies*
15.30 – 16.00 uur	Drankje/hapje met afsluiting

*Elk academisch netwerk ouderenzorg verzorgt één sessie van een uur over methoden van onderzoek. Elke sessie vindt twee keer plaats: één keer in ronde 1 en één keer in ronde 2. Daarnaast verzorgt ZonMw in beide ronden een sessie.

TWEE SESSIES NAAR KEUZE

UNO-VUmc:

Twee onderzoeksmethoden voor de prijs van 1

Dr. Martin Smalbrugge, hoofd GERION en drs. Ewout Smit, beiden specialist ouderengeneeskunde en als onderzoeker werkzaam op de afdeling huisartsgeneeskunde & ouderengeneeskunde van Amsterdam UMC, locatie VUmc

In de sessie van UNO-VUmc komen twee onderzoeken aan bod. Smalbrugge vertelt over de Delphistudie die werd gebruikt om START/STOPP-criteria aan te passen voor verpleeghuisbewoners met een beperkte levensverwachting. Dit onderzoeksdesign is geschikt om experts samen tot consensus te laten komen over een complex onderwerp. Smit vertelt over het ontwikkelen en testen van een meetinstrument – de patiënt reported outcome measure (PROM) voor fysiek functioneren binnen de GRZ – en zijn onderzoek naar de kwaliteit. Hij licht ook de kwalitatieve en kwantitatieve methoden toe die hij gebruikte in zijn onderzoek.

UNC-ZH:

Tips en tricks voor gerandomiseerde studies in het verpleeghuis

Dr. Monique Caljouw, wetenschappelijk coördinator UNC-ZH & drs. Paulien van Dam, AIOTO-SO, LUMC

Er zijn verschillende manieren om te onderzoeken of interventies in het verpleeghuis effectief zijn. Dit kan onder andere met een gerandomiseerde studieopzet, zoals een RCT of een cross-over trial. In deze workshop delen de onderzoekers hun ervaringen met deze vorm van onderzoek bij mensen met dementie in het verpleeghuis. Ze staan stil bij de voor- en nadelen en geven tips en tricks voor het succesvol uitvoeren van deze studies in een verpleeghuisomgeving. De Q-PID-studie (effect van paracetamol op kwaliteit van leven) en Cranberry-studie (effect van cranberrycapsules ter preventie van urineweginfecties) gebruiken ze hierbij als voorbeeld.

UKON:

Actie-onderzoek aan de hand van een voorbeeldstudie

Drs. Hanneke Noordam, onderzoeker bij de afdeling Eerstelijngeneeskunde van het Radboudumc

Het UKON voert samen met Archipel Zorggroep, Zorggroep Almere en de Open Universiteit een actieonderzoek uit naar sociotherapeutische leefmilieus voor bewoners met dementie in twee verpleeghuizen. Een sociotherapeutisch leefmilieu is een leefomgeving die speciaal is afgestemd op wensen en behoeften van bewoners. Het doel van dit project is om wetenschappelijke onderbouwing te geven aan deze bestaande practice-based methodiek. Bewoners/naasten en professionals zijn actief betrokken in elke fase van het onderzoek. In deze sessie staan de onderzoekers op interactieve wijze stil bij de ervaringen die in deze studie met actie-onderzoek zijn opgedaan. Ook gaan ze kort in op een ontwerpgericht onderzoek dat door ontwerpers wordt uitgevoerd, met als doel verbeterpunten uit de LIVE-studie in de fysieke leefomgeving door te voeren.

UNO-UMCG:

Empirische ethiek

Dr. Elleke Landeweer, onderzoeker UNO-UMCG en empirisch-ethicus, drs. Nina Hovenga, netwerkmanager UNO-UMCG en zorgethicus

Empirisch-ethisch onderzoek is een relatief nieuwe onderzoeksmethode waarin sociaalwetenschappelijk onderzoek wordt gecombineerd met ethische analyse. Deze methodiek zoomt in op de ervaren moraal in praktijken, kijkt welke morele dilemma's en spanningen daarin spelen en hoe deze praktijken kunnen worden verbeterd. De onderzoekers staan stil bij de theoretische achtergronden van deze methodiek en laten zien hoe je deze methode in de praktijk kunt toepassen. Dit doen ze door een zorgethisch, narratief onderzoek te presenteren naar familiebetrokkenheid bij besluitvorming over de aanpak van onbegrepen gedrag bij mensen met dementie in het verpleeghuis.

TRANZO:

Naar een Academische Werkplaats voor, met én door ouderen

Dr. Susan van Hees, dr. Meriam Janssen en prof. dr. Katrien Luijkx, Academische Werkplaats Ouderen, Tranzo, Tilburg Universiteit

Tranzo wil ouderen structureel een volwaardige rol geven binnen de Academische Werkplaats Ouderen. Omdat de doelgroep grotendeels bestaat uit kwetsbare ouderen is afgelopen jaar onderzocht hoe ouderen op strategisch niveau een stem kunnen krijgen. De onderzoekers gebruikten diverse kennisbronnen en kwalitatieve onderzoeksmethoden. Daarnaast ontwikkelden ze samen met een social designer een onderzoekstool voor mensen die niet of moeilijker verbaal participeren. Het resultaat: een set bouwstenen waarmee ouderen tijdens onderzoekssessies antwoorden kunnen formuleren op de vraag wat zij belangrijk vinden in hun dagelijks leven.

AWO-ZL:

Anders meten van kwaliteit van zorg

Dr. Hilde Verbeek, universitair hoofddocent Universiteit Maastricht en prof. dr. Sandra Zwakhalen, hoogleraar Verplegingswetenschap Universiteit Maastricht

Inzicht in de ervaren kwaliteit van zorg is belangrijk, maar hoe meet je dit in de langdurige ouderenzorg? Hier werk je met mensen die kwetsbaar zijn, veelal cognitieve en communicatieve problemen ondervinden en afhankelijk zijn van (in)formele zorgverleners. De AWO-ZL heeft daarom een model en methodiek ontwikkeld om inzicht te krijgen in de ervaren kwaliteit van zorg vanuit het cliëntperspectief. Relatiegerichte zorg is hierbij het uitgangspunt, gericht op de driehoek cliënt – familie – medewerker. In deze sessie bespreken de onderzoekers de toepassing van de methodiek, zowel in de verpleeghuiszorg als in de thuiszorg.

ZonMw:

Passende onderzoekdesigns

Martine Ganzevles MSc, docentonderzoeker en promovendus Universiteit Tilburg - TRANZO/Academische Werkplaats Sociaal Werk, i.s.m. Hogeschool Utrecht, lectoraat methodologie van praktijkgericht onderzoek

In deze workshop presenteert Ganzevles een stappenmodel voor het ontwikkelen van een passende onderzoeksopzet. Daarbij komen het vraagstuk aan bod en de doelen van het onderzoek naar dat vraagstuk: kennisdoel, veranderdoel of professionaliseringsdoel. Deelnemers aan deze sessie gaan hier vervolgens samen met de andere deelnemers mee aan de slag. Dat kan met actuele vraagstukken uit de eigen praktijk, maar er is ook casuïstiek voorhanden.

Route / parkeren

De SANO Wetenschapsdag vindt plaats in het Onderwijscentrum van het UMCG in het centrum van Groningen. Op [de website van het UMCG](#) vind je informatie over bereikbaarheid en parkeren.

Hotelovernachting

Voor sommigen is Groningen niet naast de deur. Bij [NH Hotel Groningen](#), dat op een steenworp afstand van het UMCG ligt, kun je tegen gereduceerd tarief een hotelkamer boeken. Vermeld 'UMCG' bij je boeking.

Aanmelden

[Meld je vóór 1 november a.s. aan](#) voor de SANO Wetenschapsdag en kies de twee sessies die je wilt bijwonen!

Annuleren

Heb je je ingeschreven, maar kun je onverhoopt niet aanwezig zijn? Dan verzoeken wij je om dit uiterlijk twee werkdagen van tevoren door te geven via uno@umcg.nl.

Brug tussen onderzoek en zorgpraktijk

De SANO Wetenschapsdag is een jaarlijks symposium van de Samenwerkende Academische Netwerken Ouderenzorg (SANO). De zes academische netwerken ouderenzorg in Nederland vormen een belangrijke brug tussen wetenschappelijk onderzoek en de zorgpraktijk: onderzoekers werken samen met professionals uit de ouderenzorg aan (zorg)innovaties en nieuwe kennis. Tot SANO behoren de academische netwerken UNO-VUmc, UKON, UNC-ZH, AWO-ZL, TRANZO en UNO-UMCG. Dit jaar is de organisatie van de SANO Wetenschapsdag in handen van het UNO-UMCG.

